

sabilitatea ca fenomen social. În: *Legea și viața*, nr. 6, 2017, p.37-43.

9. Mihai Gh., Motică R. *Fundamentele dreptului*. Vol. I-II. București: All Beck, 2003. 553p.

10. Popa N. *Prelegeri de sociologie juridică*. București: Tipografia Universității *București*, 1989. 300 p.

11. Popescu R. D. *Răspunderea Parlamentului în dreptul constituțional*. București: C. H. Beck, 2011. 480 p.

12. Skinner B. F. *About Behaviorism* Mass Market Paperback. New York: Random House USA Inc., 1976. 296 p.

13. Stiehler G. *Condiții obiective și responsabilitate individuală*. În: *Revista de filosofie*, nr. 2, 1975. p.171-183.

Informație despre autori:

Dumitru BALTAG,
dr. hab., prof. univ., ULIM
e-mail: dumitrubaltag@gmail.com

Mariana ROBEA,
doctorand, ULIM
e-mail: rb_mariana@yahoo.com

Information about the authors:

Dumitru BALTAG,
dr. hab., in Law, University
professor, FIUM
e-mail: dumitrubaltag@gmail.com

Mariana ROBEA,
PhD, student, FIUM
e-mail: rb_mariana@yahoo.com

CZU 347.24

UNELE ASPECTE DE PARTICULARITATE ÎN MATERIA DESFIINȚĂRII CONTRACTULUI DE DONAȚIE

Grigore ARDELEAN,

doctor în drept, lector universitar, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI

REZUMAT

Cu toate că adesea, la formularea cadrului juridic aplicabil constituirii și executării raporturilor contractuale, accentele se pun pe: condiții de validitate, efecte juridice sau impact asupra relațiilor civile, în materia donației, accentele ar trebui să stea, tocmai, pe condițiile și împrejurările în care aceasta urmează să se desființeze. Or, acest din urmă procedeu juridic, constituie unica posibilitate a donatarului de a sancționa pe donatar pentru nesocotirea sau, în anumite cazuri, lezarea, ignorarea drepturilor și a altruismului din care s-a născut actul de gratificare.

Cuvinte-cheie: donație, revocare, rezoluțiune, contract, ingratitude, delict, întreținere, desființare.

SOME ASPECTS OF THE MATTER ABOLITION PARTICULAR DONATION CONTRACT

Grigore ARDELEAN

doctor of law, university lecturer, Academy „Ștefan cel Mare” of the Republic of Moldova

SUMMARY

Although often formulate legal framework applicable to the establishment and execution of contractual relationships, emphasis is placed on: conditions of validity, legal effect or impact over civil relations, as regards the donation, emphasis should stay just on the conditions and circumstances it will be dissolved. However, this latter procedure law, the grantee is only way to punish the donor disregard or, in certain cases, damage ignoring rights and altruism of which was born the act of gratification.

Keywords: donation, revocation, termination, contract, ingratitude, crime, maintenance, decay

Introducere. Fiind un act juridic de mare valoare, încadrat în categoria actelor de liberalitate, contractul de donație, în mod obligatoriu trebuie să beneficieze de o reglementare mult mai complexă și specială, având în vedere că prin încheierea acestuia se materializează voința dispunătorului de a gratifica, astfel spus, a majora patrimoniul unei persoane fără a pretinde o contraprestație cu caracter patrimonial. Pornind de la această constatare, considerăm că relațiile ce se constituie în legătură cu gratificarea, urmează a fi

supravegheate cu mare atenție din partea legiuitorului, atât în faza constituirii, iar mai cu seamă în cea a desființării lor. Din aceleași considerente și doctrina se vede îndatorată în a-și oferi sprijinul la consolidarea cadrului juridic adecvat și consecvent care să răspundă tuturor provocărilor, standardelor și solicitărilor din partea celor ce urmează a se angaja în raporturile contractuale acute în discuție.

Metode aplicate și materiale utilizate. Întru atingerea obiectivelor studiului propus, am recurs la utilizarea celor mai importante

metode de cercetare, unanim recunoscute după eficiența și relevanța lor impunătoare în materie de studiu. Ne referim la metodele, cum ar fi: *observația, metoda deducției, metoda sistemică, metoda cantitativă, precum și cea sistemică.*

Rezultate obținute și discuții.

În studiul de mai departe ne vom axa nemijlocit asupra examinării esenței și importanței regulilor desființării contractului de donație, sub aspect de particularitate, cu intenția de a identifica unele noi, ulterior „reanimării” celor existente care actualmente întâmpină dificultăți în aplicare.

Desființarea contractului de donație în temeiul revocării

De regulă, contractul de donație este irevocabil. Acest caracter al contractului de donație urmărește a proteja diferite interese ce s-au constituit în urma încheierii sale, interese ale donatarului, donatorului sau a terțelor persoane ce au dobândit dreptul de proprietate de la donatar asupra bunului primit la rândul său prin donație. După cum afirmă unii autori [5, p. 89], irevocabilitatea donației este menită, pe de o parte, să atragă atenția donatorului asupra importanței actului, prin care el își reduce benevol și cu titlu gratuit patrimoniul, și pe de altă parte, să-i asigure o protecție adecvată dreptului obținut de donatar, care nu poate fi amenințat în permanență de posibilitatea revocării din partea donatorului. De altfel, donația trebuie să corespundă condiției seriozității din partea donatorului și conștiinței sale față de raportul în care se angajează și de urmările pe care acesta le presupune, adică diminuarea patrimoniului său fără posibilitatea de a pretinde la o contraprestație.

Totuși, în pofida acestor împrejurări, nu înseamnă că contractul de donație nu poate fi revocat nici într-un caz. Legislația civilă, admite revocarea contractului de donație prin excepție de la caracterul irevocabilității, și anume:

➤ **Stipulări exprese în conținutul contractului despre posibilitatea revocării,** această posibilitate se desprinde din ideea că înțelegerea dintre părțile contractante întotdeauna are prioritate în fața prevederilor legale. Doar acolo unde părțile nu au convenit, în caz de litigiu intervine legiuitorul prin normele legislație civil care pune la dispoziția instanței soluții clare și incontestabile aplicabile situațiilor de conflict. Deci, potrivit legislației naționale, în lipsa unor prevederi exprese, contractul de donație poate fi revocat oricând solicită părțile, evident,

➤ dacă există o clauză expresă în conținutul contractului. După cum se observă, faptul posibilității de a revoca donația rezultă din însăși lipsa reglementărilor exprese ce ar interzice această operațiune juridică. De altfel, admisibilitatea revocării contractului de donație poate aduce unele îngrădiri în exercitarea dispoziției de mai departe asupra bunului primit prin donație, ceea ce contravine naturii juridice a dreptului de proprietate ce urmează a fi exercitat asupra părții din patrimoniu ce se alcătuiește din bunul donat. Prin urmare, se observă că prin contractul de donație, pe de o parte, se urmărește scopul măririi patrimoniului donatorului, iar pe de altă parte, această parte a patrimoniului rămâne în limita unor relații statice, nefiind posibilă valorificarea de mai departe a masei patrimoniale dobândite cu titlu gratuit, circulația bunurilor etc., ceea ce pare a fi injust. Pe de altă parte, dacă donatarul a acceptat donația în pofida faptului că donatorul își rezervă dreptul de a revoca în viitor donația, primul fiind conștient de consecințe, în eventualitatea exercitării dreptului de revocare de către donator, nu are decât să suporte consecințele, care de obicei nu-l costă nimic. Dar în acest ultim caz, observăm că patrimoniul donatorului ar reveni la mărimea pe care a avut-o

anterior, prin aceasta, spunem că contractul de donație nu și-a atins pe deplin scopul urmărit, fapt care nu ne permite să afirmăm în același timp că contractul de donație respectiv nu a generat avantaje patrimoniale pentru donatar. Or, în perioada de până la revocarea donației, donatarul a beneficiat de rezultatele folosinței bunului donat, situație similară uzufructului cu titlu gratuit, având în vedere că fructele culese în timpul posesiunii legitime revin posesorului (art. 310 alin. (1) CC). Deci, avansând mai departe cu interpretările, apare întrebarea, cum își va exercita donatorul dreptul la revendicarea bunului donat în cazul revocării, dacă acesta a fost transmis mai departe cu titlu oneros unui terț de bună-credință. Credem că la prevederile art. 375 alin. (2) din codul civil nu se poate apela, odată ce donatorul nu are calitate de persoană ce nu are dreptul să înstrăineze bunul, or, bunul donat constituie proprietatea sa, iar legislația civilă în materia donației nu impune asemenea interdicție. În consecință, interpretările la care am recurs și care, de fapt, ne-au permis să ajungem până aici, ne fac să credem că posibilitatea revocării contractului de donație devine inadmisibilă, chiar în cazul în care părțile ar stipula această posibilitate în conținutul contractului. Nu în zadar, legiuitorul român a insistat în noua reglementare să declare inadmisibilă revocarea donației prin a stipula în mod expres că *donația nu este valabilă atunci când cuprinde clauze ce permit donatorului să o revoce prin voința sa* (art. 1015 alin. (1) Cod civil român). Totuși, și aici se observă o imperfecțiune, odată ce sancțiunea nulității este legată nemijlocit de voința donatorului de a revoca donația, ceea ce lasă să se înțeleagă că clauza ce permite donatarului revocare unilaterală a contractului de donație nu duce la nulitate. Situație care, după părerea noastră este injustă,

deoarece donatarul pe lângă prioritatea de care beneficiază în fața donatorului, evident prioritate obținută în legătură cu gratificarea, mai are și posibilitatea de a decide soarta revocabilității contractului, posibilitate de care este lipsit donatorul. Alta ar fi situația, dacă contractul de donație ar deveni revocabil doar cu acordul comun al părților, acord care nu urmează a fi prezumat prin acordul exprimat de părți odată cu stipularea și acceptarea clauzei de revocabilitate la încheierea contractului, dar care urmează a fi încheiat adițional. Ori în caz contrar donatarul nu are capacitatea de a conștientiza și face diferența dintre efectele acceptării clauzei prin stipulație și cele ale exprimării acordului privind revocarea donației ulterior executării contractului prin care s-a constituit. De altfel, observăm într-un final, că legiuitorul nu pomeneste în conținutul art. 827-838 CC despre clauza de rezoluțiune a contractului de donație, potrivit căreia părțile să poată rezerva în mod expres prin contract dreptul de rezoluțiune a contractului (art. 734 alin. (1) CC).

În urma acestor analize, am sugera legiuitorului nostru necesitatea includerii unui articol nou în Codul civil al Republicii Moldova care s-ar identifica prin nr. 834¹, intitulat „**Irevocabilitatea contractului de donație**” cu următorul conținut:

(1) Contractual de donație care conține clauze ce admit revocarea sa în mod unilateral este nul.

(2) Odată fiind încheiat, contractul de donație poate fi revocat doar cu acordul comun al părților.

Totuși, în pofida tuturor mecanismelor existente, dar și cele pe care le-am propus în eventualitatea acceptării și consacării lor juridice, riscurile donatarului de a se pomeni într-un moment fără bunul primit cu titlu gratuit mai persistă

datorită complexității mecanismelor ce apără în același timp și interesele altor categorii de subiecți. Vorbim în acest context, despre drepturile creditorilor donatorului, care prin intermediul acțiunii pauliene pot cere nulitatea de drept a actului prin care acesta a dispus cu titlu gratuit în detrimentul lor. Deși, acțiunea pauliană, actualmente nu beneficiază de reglementare expresă în legislația civilă națională, totuși instanțele recurg la ea prin invocarea în calitate de temei juridic a normei prevăzute la art. 217 CC. Or, potrivit normei avute în vedere, nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată de orice persoană care are un interes născut și actual. Aici este și cazul creditorilor donatorului, evident dacă se demonstrează suplimentar și interesul meschin și fraudulos al ultimului care ar deghiza o donație, deși faptul deghizării nu este obligatoriu pentru considerarea temeiului de acțiune prin intermediul acțiunii pauliene. Această ultimă idee se desprinde din noțiunea dată în literatura autohtonă de specialitate [8] acțiunii pauliene - *mijlocul legal ce se găsește la dispoziția creditorului, de a ataca și de a obține repararea prejudiciului cauzat, drept consecință a violării dreptului său de creanță, prin intermediul actului fraudulos încheiat de către debitorul său cu terțul cocontractant, prin tolerare, sau numai în vederea îmbogățirii ultimului.*

➤ **Revocarea donației pentru ingratitudine** - prezintă o altă cauză a desființării contractului de donație, dar de data aceasta în mod unilateral de către donator în condițiile în care donatarul manifestă față de acesta o ingratitudine nemeritată. Ingratitudinea fiind un sinonim al nerecunoștinței și antonim al recunoștinței pe care trebuie să o manifeste donatarul față de donator, constituie o condiție implicită, subînțeleasă din însăși esența actului de gratificare avut

în discuție, în special din conținutul art. 835 CC. Prin urmare, recunoștința pe care trebuie să o manifeste donatarul față de donator nu constituie o obligație pozitivă, ci din potrivă una negativă impusă donatarului în mod implicit, cea de a se abține de la săvârșirea unor fapte necorespunzătoare la adresa donatorului [6, p. 177].

Din conținutul normelor legislației civile (art. 835 alin. (1) CC) se disting trei situații ce atestă ingratitudinea donatarului și care constituie temei al revocării contractului prin care acesta a fost gratificat:

- atunci când donatarul a atentat la viața donatorului sau a unei rude apropiate a acestuia;

- donatarul se face vinovat de o altă faptă ilicită față de donator sau de o rudă apropiată a acestuia;

- donatarul refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată.

În conținutul art. 835 alin. (1) CC, legiuitorul califică primele două situații drept ingratitudine gravă, deși considerăm că ingratitudinea (nerecunoștința) nu poate avea calitative (mai puțin gravă, gravă, deosebit de gravă), de altfel, în care cazuri s-ar califica ingratitudinea ca mai puțin gravă sau deosebit de gravă. Pe lângă aceasta am avea de adăugat ca temei al revocării donației pentru ingratitudine și faptul **neînștiințării donatorului de către donatar despre pregătirea unei infracțiuni prin care se va atenta la viața și sănătatea acestuia**, temei ce derivă din neexecutarea unei obligații pozitive deja. Or, cunoașterea despre pregătirea unei infracțiuni ce urmează a fi îndreptată spre persoana donatorului sau a rudelor sale, de asemenea atestă o nerecunoștință față de gratificarea acestuia. În rest, ceea ce privește calificarea faptelor ce atentează la viața și sănătatea donatorului nu prezintă careva particularități esențiale, urmând ca faptele dona-

tarului să fie dovedite de către organele împuternicite cu asemenea competențe, inclusiv, vinovăția sau nevinovăția sa, care deja implică o aplicabilitate diferențiată în materia revocabilității donației. Avem în vedere aici, că în cazul nevinovăției donatorului demonstrată prin faptul incapacității sale (lipsa discernământului datorită vârstei de până la 14 ani sau afecțiunile psihice ce afectează discernământul persoanei ce a depășit vârsta de 14 ani) donația nu poate fi revocată. Deși unii autori [5, p. 90] afirmă că atentarea la viața donatorului din imprudență nu constituie temei al revocării, ne încumetăm să nu fim de acord cu ei, deoarece imprudența este tot o formă a vinovăției de rând cu intenția care conține și ea un element subiectiv. Cu atât mai mult, atentarea la viața unei persoane, în realitate nu prea cunoaște o asemenea formă a vinovăției cum ar fi imprudența, aceasta poate fi specifică mai mult infracțiunilor consumate. Or, Codul penal în art. 145 califică omorul ca lipsire de viață în mod intenționat și nu din imprudență, de aici deducem că omorul, respectiv tentativa poate fi doar din intenție și nicidecum din imprudență. În această consecutivitate, doar lipsirea de viață poate avea loc prin imprudență (art. 149 CP), dar care nu poate avea tentativă, aici persoana sau este lipsită de viață din imprudență (ex: în cazul unui accident rutier) sau i se aduce o vătămare gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență (art. 157 CP).

Privitor la faptele ilicite săvârșite de către donatar la adresa donatorului sau rudelor acestuia, drept condiție a revocării contractului de donație, nu vedem oportunitatea de a ne opri prea mult, acestea din urmă se referă la fapte ilicite calificate potrivit legislației penale, dar și celei contravenționale, altele decât atentarea la viața donatorului.

Însă, în ce privește cel de-al treilea temei în prezența căruia donația este pasibilă de revocare, avem de menționat că din cauza expresiei nereușite la care a recurs legiuitorul în ultima parte a textului de la art. 835 alin. (1) CC „sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată” aceasta poate fi interpretată în sensul că va avea aplicabilitate doar în cazul în care donatarul datorează această întreținere în contextul existenței unei obligații legale ale donatarului față de donator (art. 80 din Codul familiei - copiii majori apti de muncă sunt obligați să-și întrețină și să-și îngrijească părinții inapți de muncă care necesită sprijin material). În caz contrar, sensul normei în textul în care este prezentată, ne aduce în fața unei donații condiționate, iar întreținerea datorată donatorului ar rezulta dintr-o obligație convențională - sarcină (apărută în temeiul contractului). Or, revocarea pentru neîndeplinirea sarcinii constituie un alt temei, identificat în conținutul art. 834 alin. (3) CC. În aceste împrejurări ne vedem nevoiți a privi îndatorirea cu caracter patrimonial al donatarului ca pe o obligație convențională, care nu poate fi distinctă de îndatorirea pe care o are donatarul față de donator, prin urmare sensul acestei norme se dublează. De aceea, pentru a evita asemenea neclarități sau interpretări eronate, sugerăm legiuitorului să renunțe la actualul text de la art. 835 alin. (1) CC „sau dacă refuză fără motive întemeiate să acorde donatorului întreținerea datorată” în favoarea următorului: „sau dacă refuză fără motive întemeiate acordarea sprijinului material sau moral donatarului ajuns în dificultate”.

Astfel, obligația de acordare a sprijinului material donatorului din partea donatarului s-ar încadra perfect în limitele gratitudinii (recunoștinței), iar refuzul va fi calificat drept nerecunoștință față

de donator, care cândva l-a gratificat, și nu ca neexecutare a unei îndatoriri, ceea ce s-ar înțelege că aceasta rezultă din lege sau strict din contract.

Totodată, insistăm să venim și cu precizarea că regulile cu privire la revocarea donației pentru ingratitudine ar fi posibil de aplicat și față de promisiunea de donație, evident pentru a elibera donatorul de obligația de a dona în cazul în care donatarul manifestă ingratitudine înainte de a i se transmite bunul. În acest sens propunem ca articolul 835 să fie completat cu un nou alineat (5) cu următorul conținut:

(5) Normele cu privire la revocabilitatea donației pentru ingratitudine sunt aplicabile și promisiunii de donație prevăzute la art. 830.

Totodată, având în vedere că alin. (2) al art. 830 CC prezintă un text exagerat de extins și inutil care, de fapt, ar fi posibil de substituit printr-o singură sintagmă „stare de nevoie”, considerăm ca acesta să fie modificat în varianta ce urmează:

(2) Donatorul este îndreptățit să refuze îndeplinirea promisiunii de a transmite un bun, dacă există temei de a presupune că prin aceasta ar ajunge în stare de nevoie sau dacă se atestă o ingratitudine din partea donatarului. Donatarul nu poate cere despăgubiri.

În toate cazurile de ingratitudine, acțiunea în revocare este una personală ce urmează a fi înaintată în decurs de un an din momentul în care donatorul a aflat sau trebuia să afle despre ingratitudinea manifestată de către donatar, iar în cazul în care faptele ce presupun ingratitudinea se săvârșesc în mod succesiv și continuu, din momentul săvârșirii ultimului act ilicit. Potrivit art. 835 alin. (4) al CC, acțiunea de revocare a donației nu poate fi înaintată contra moștenitorilor donatarului, nici

de moștenitorii donatorului împotriva donatarului, cu excepția cazului când donatorul a decedat până la expirarea termenului de un an. Deși potrivit literaturii de specialitate, inacțiunea donatarului în decurs de un an în vederea revocării donației pentru ingratitudine prezumă iertarea donatarului, ținem să precizăm că aceasta este o „prezumție de drept” și nu una de fapt, deoarece odată ce termenul în interiorul căruia donatorul putea să acționeze a fost omis din cauza necunoașterii legii, considerăm că acesta nu l-a iertat pe donatar cu adevărat, cel puțin din punct de vedere subiectiv.

➤ *Revocarea donației pentru neîndeplinirea sarcinii*

În cazul în care donatorul nu îndeplinește sarcina pe care la încheierea contractului a acceptat-o de dragul gratificării, evident în partea rămasă după executarea sarcinii, donatorul este în drept să ceară în instanță revocarea donației. Spre deosebire de dreptul declanșării acțiunii în justiție pentru temei de ingratitudine, care este unul strict personal, în cazul neîndeplinirii sarcinii revocării pentru ingratitudine, acest drept aparține și moștenitorilor donatorului, dar deopotrivă și creditorilor acestuia care-și pot exercita dreptul rânvit făcând uz de prevederile art. 599 CC (acțiunea oblică). Totuși, de acest drept nu beneficiază terții în favoarea cărora a fost stipulată sarcina, constatare desprinsă din conținutul art. 834 alin. (2) CC, potrivit căruia **îndeplinirea sarcinii poate fi cerută, în afară de donator, de orice persoană în al cărei interes este stipulată sarcina**. Cu alte cuvinte, orice persoană în interesul căreia a fost stipulată sarcina poate cere îndeplinirea ei și nu revocarea actului prin care urma să beneficieze de anumite avantaje patrimoniale. În categoria acestora intră orice persoană, cu excepția moștenitorilor legali, dar și celor testamentari deopotrivă

vă cu legatarii. Ultimii, deși beneficiază și ei de avantaje patrimoniale ce pot rezulta din executarea sarcinii instituită față de gratificat (moștenitor testamentar), stipulate expres într-un act juridic, acest act trebuie calificat drept testament care spre deosebire de donație este unul unilateral și se încheie doar pentru cauză de moarte. Prin urmare, dacă la încheierea contractului de donație ce are ca obiect o casă, donatorul stipulează că după moartea sa donatarul trebuie să dea acces unei terțe persoane pentru a locui în una din odăi, atunci ultimul nu va avea calitate de legatar, ci de terță persoană în interesul căreia a fost stipulată sarcina în contractul de donație. Totodată, revocarea donației nu poate opera decât în cazul în care neîndeplinirea sarcinii de către donatar este imputabilă acestuia [7, p. 145].

Desființarea contractului de donație în temeiul rezoluțiunii

Potrivit art. 136 alin. (1) CC, dacă donatorul, după executarea donației, nu mai este în stare să-și asigure întreținerea corespunzătoare și să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere....., poate cere de la donatar restituirea bunurilor donate pe care acesta le mai posedă. Anterior expunerii asupra temeiului desființării contractului de donație prin rezoluțiune, ne întrebăm de ce anume legiuitorul a decis să confere acestui temei regim juridic al rezoluțiunii, pe când ar fi fost posibil ca acesta să rămână în categoria temeiurilor de revocare. Or, potrivit art. 735 CC alin. (1) CC, o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți. Prin urmare, în conținutul art. 836 alin. (1) CC nu identificăm nici o cauză ce ar da temei aplicării instituției rezoluțiunii ca mecanism al desfacerii raporturilor contractuale. Dimpotrivă, despre rezoluțiune s-ar fi putut de vorbit în cazul neîndeplinirii sarcinii, care poate fi echivalată cu o

obligație asumată de donatar prin încheierea contractului, iar neexecutarea acesteia, care este una esențială, ar duce la rezoluțiunea contractului de donație. În acest context, am veni cu propunerea ca prevederile art. 836 ale CC să fie încorporate în conținutul art. 835 CC, deoarece acestea se referă la temeiurile revocării donației și nu rezoluțiunii ei. Respectiv, alin. (3) al art. 834 să fie modificat în textul ce urmează: **„Dacă donatarul nu îndeplinește sarcina, donatorul poate cere rezoluțiunea contractului de donație”**.

În continuare, fiind încorporate în conținutul art. 835 ale CC în rândul temeiurilor de *revocare a donației pentru starea de nevoie*, prevederile actualmente conținute în art. 836 trebuie să se refere la faptul că, **în cazul în care donatorul din cauza gratificării donatarului nu mai este în stare să-și asigure întreținerea sa și a terților față de care este obligat, poate revoca donația unilateral**. În ce privește efectele revocării, acestea nu se deosebesc cu nimic de cele ale rezoluțiunii. Odată rezolvat, se prezumă că contractul nici nu a fost încheiat, iar părțile urmează să revină la situația patrimonială avută anterior încheierii contractului de donație, adică donatarul va restitui bunul primit prin donație. Cu atât mai mult, potrivit actualului alin. (1) al art. 836 CC nu identificăm o veritabilă rezoluțiune cu efectele pe care le descrie art. 738, având în vedere că în urma rezoluțiunii donatarul are obligația de a restitui bunurile pe care le mai posedă, ceea ce presupune o denaturare a efectelor rezoluțiunii propriu-zise. De asemenea, cererea de restituire este inadmisibilă, dacă donatorul și-a provocat intenționat sau prin culpă gravă starea de nevoie. Apropos, potrivit proiectului de modificare a unor prevederi din cartea întâi a codului civil, prin culpă gravă se înțelege fapta săvârșită de o persoană

cu o profundă lipsă de prudență de care, în împrejurările cazului, era evident că trebuia să dea dovadă (art. 14¹ alin. 4 a Proiectului). Adică culpa gravă este un sinonim al imprudenței din neglijență în sensul legislației penale a Republicii Moldova (art. 18 CP).

Desființarea contractului de donație în temeiul declarării nulității

Pe lângă celelalte temeuri care duc la desființarea contractului de donație se înscrie și nulitatea, care este o nulitate declarată în temei specific, altul decât cel al nerespectării condițiilor de validitate ale actului juridic, anume cel ce se referă la cazul maladiilor prezumate a fi letale. Deci, dacă contractul de donație a fost încheiat de către o persoană ce a dispus în timpul ce suferea de o maladie incurabilă ce se prezumă a fi letală, iar ulterior s-a însănătoșit definitiv, în temeiul art. 833 CC acesta poate fi declarat nul la cererea donatorului. În acest context trebuie de făcut delimitare între, maladia incurabilă care nu constituie un temei al declarării nulității și cea prezumată a fi letală, deși și prima este letală (poate provoca moartea), ea nu este atât de agresivă, iar timpul de la depistarea ei până la deces poate fi destul de îndelungat, în aceste condiții fiind inadmisibilă, după părerea noastră, declararea nulității. Deci, în esență, nu maladia prezumată a fi letală constituie cauza declarării nulității, ci însănătoșirea donatorului, iar aceasta trebuie să fie definitivă. Or, după cu se expun unii autori [5, p. 92], însănătoșirea parțială, care doar îndepărtează survenirea decesului pe o perioadă scurtă de timp, nu oferă dreptul donatorului de a cere nulitatea contractului. În ce privește sintagma „maladiile prezumate a fi letale” ne punem întrebarea, dacă în sfera medicinei se operează cu asemenea expresii. Doar,

maladiile se împart în incurabile și vindecabile, letale și neletale (inofensive), iar actualmente trăim în era în care presupunerile în plan fiziologic nu-și mai au locul. În contextul de față, considerăm oportună revizuirea titlului, dar și conținutului art. 833 Cod civil prin excluderea cuvântului „prezumate”. Din alt punct de vedere, temeiul discutat poate fi considerat și o cauză de revocabilitate de rând cu cele conținute în art. 835 CC, fiind exprimată în textul: „*Contractul de donație încheiat în timpul unei maladii care poate provoca moartea în timp scurt, urmată de însănătoșirea donatorului poate fi revocat unilateral*”.

Referințe bibliografice

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 18.08.1994.
2. Codul Civil al Republicii al Moldova, adoptat prin Legea nr.1107-XV din 06.06.2002. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 82-86 din 22.06.2002.
3. Codul Familiei nr. 1316 din 26.10.2000. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 47-48 din 26.04.2001.
4. Comentariu la Codul civil, vol. II, Coordonatori: M. Buruiană, O. Efrim, N. Eșanu, Ed. ARC, Chișinău, 2006.
5. Gh. Chibac, A. Băieșu, A. Rotari, O. Efrim. Drept civil. Contracte speciale. Chișinău, Cartier, 2005.
6. D. Chirică. Drept civil. Contracte speciale. Cluj-Napoca, 1994.
7. C. Turianu. Contractul de donație reflectat în literatura juridică și practica judiciară. În revista „Dreptul”, nr. 1/2001.
8. I Rusu. Acțiunea pauliană în sistemul de drept al Republicii Moldova. [https://medium.com/@irina_rusu.acțiunea-pauliană-în-sistemul-de-drept-al-republicii-moldova](https://medium.com/@irina_rusu/acțiunea-pauliană-în-sistemul-de-drept-al-republicii-moldova).

Informația despre autor:
Grigore ARDELEAN,
doctor în drept, lector universitar,
Academia „Ștefan cel Mare”
a Republicii Moldova

Information about author:
Grigore ARDELEAN,
doctor of law, university lecturer,
Academy „Ștefan cel Mare” of
the Republic of Moldova
e-mail: ardeleangrigore@mail.ru
tel. 069314635